

INFORMATION AND TRAINING MEASURES FOR WORKERS' ORGANIZATIONS

BUDGET HEADING 04.03.03.02; VS / 2009 / 0188

I KNOW MY RIGHTS! - informing and raising awareness of workers' rights and trade union movement among young population

MLADI IN SINDIKATI
javnomnenjska raziskava
december 2009

MLADI IN SINDIKATI

november - december 2009

POROČILO

Andreja Močnik Kožič
Vodja projekta pri RMPLUS+

Maribor, januar 2010

1. OSNOVNI PODATKI O RAZISKAVI

IZVAJALEC

Podjetje za tržne raziskave in marketing, d. o. o.
Glavni trg 19a
2000 Maribor
Slovenija

NAROČNIK

Zveza Svobodnih Sindikatov Slovenije
Zveza svobodnih sindikatov Slovenije
Dalmatinova 4
1000 Ljubljana
Slovenija

S podpora Evropske unije

Raziskavo smo izvedli v okviru projekta »POZNAM SVOJE PRAVICE! - Informiranje in ozaveščanje o delavskih pravicah in sindikalnem gibanju med mladimi«
V projektu sodelujejo sindikalne centrale iz Švedske, Finske, Hrvaške in Slovenije.

2. STRNJENA INTERPRETACIJA

Metoda

- Velika večina vzorca je narejena s pomočjo CATI metode (računalniško podprtega anketiranja na sedežu podjetja) – 414.
- Zbiranje podatkov je izvajala skupina 20 stalnih anketarjev RM PLUS.
- Telefonske številke so izbrane naključno iz telefonskega imenika stacionarnih telefonskih priključkov.
- Vprašalnik je bil na razpolago tudi za izpolnjevanje na spletu. V Sloveniji ga je izpolnilo 48 oseb. Na Hrvaškem pa 49 oseb.
- Vprašalniki izpolnjeni za druge države niso upoštevani za obdelavo za Slovenijo.
- Zbiranje podatkov je potekalo od 30.11. do 30.12.2009.

Vzorec

Raziskava je bila izvedena na podlagi naključnega, reprezentativnega vzorca gospodinjstev s stacionarnim telefonskim priključkom. Poskušali smo se približati strukturi prebivalstva glede na:

- spol
- starost od 15 do 30 let
- status
- regijo

Celotna velikost vzorca:

- Slovenija 462
- Hrvaška 49

Primerjava reprezentativnega vzorca raziskave glede na celotno Slovenijo

REGIJA	ZA OBTEŽEVANJE	RM SINDIKATI
Pomurska	6,2	8,4
Podravska	15,8	20,6
Koroška	3,7	4,1
Savinjska	12,9	9,7
Zasavska	2,3	1,5
Spodnjeposavska	3,5	2,8
Jugovzhodna Slovenija	6,9	4,8
Osrednjeslovenska	24,9	28,8
Gorenjska	10,0	9,7
Notranjsko-kraška	2,6	1,3
Goriška	6,0	3,0
Obalno-kraška	5,2	2,6
Brez odgovora		2,6

SPOL	ZA OBTEŽEVANJE	RM SINDIKATI
moški	51,3	46,8
ženske	48,7	53,2

STAROST	ZA OBTEŽEVANJE	RM SINDIKATI
15-19 let	28,8	26,0
20-23	26,2	21,6
24-27	26,1	29,7
28-30	18,9	22,7

IZOBRAZBA	ZA OBTEŽEVANJE	RM SINDIKATI
Osnovna šola ali manj	33,2	22,7
poklicna	22,6	8,9
srednja	36,6	44,6
visoka in več	7,6	23,8

Vsebina

1. Mladi in vrednote
2. Asociacije na temo sindikat
3. Naloge sindikatov in njihova izvedba
4. Članstvo v sindikatih
5. Vpliv sindikatov
6. Mladi in sindikati
7. Stališča o sindikatih
8. Mladi in zaposlovanje
9. Področja zanimanja v zvezi s pravicami zaposlenih
10. Primerni kanali obveščanja
11. Sporočila za sindikate
12. Demografski podatki

Mladi in vrednote

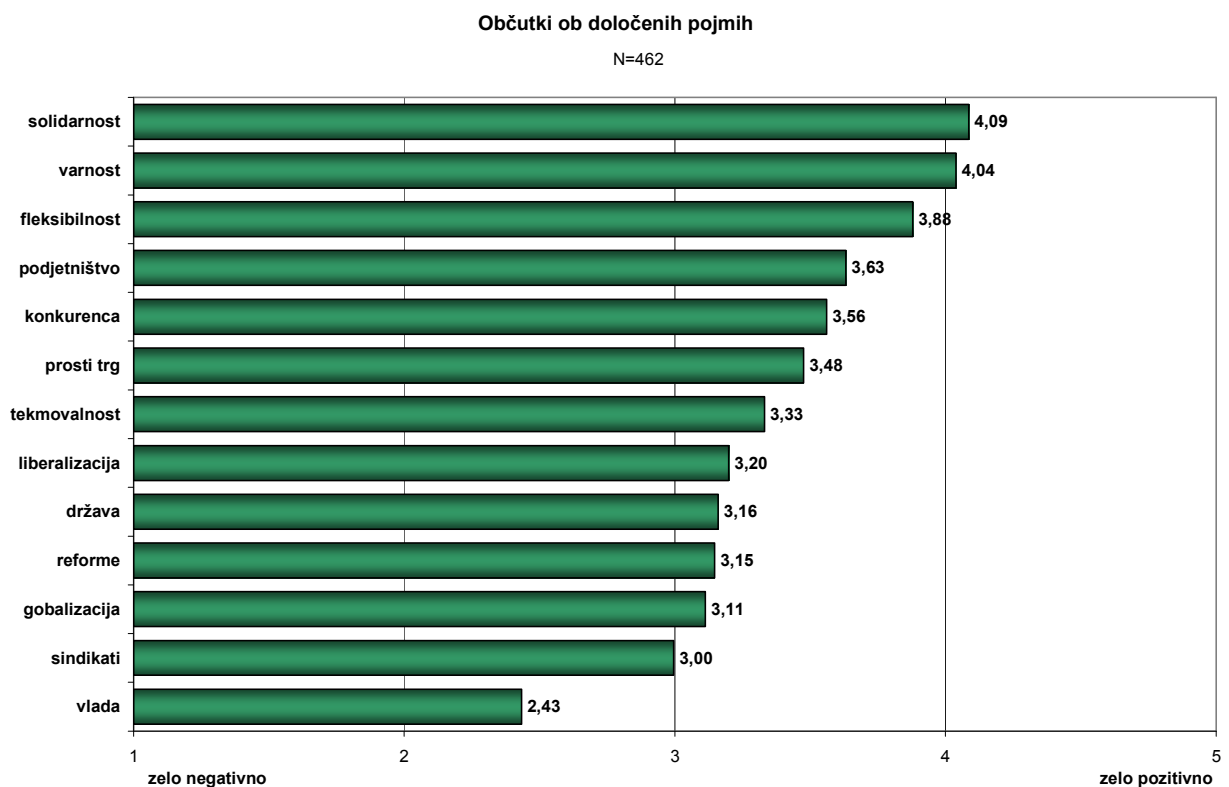
Med naštetimi vrednotami in družbenimi pojavi vzbudijo pri mladih najbolj pogosto prijetne občutke:

- solidarnost
- varnost
- fleksibilnost
- podjetništvo
- konkurenca

Najbolj pogosto vzbudijo negativne občutke:

- vlada
- sindikati
- globalizacija
- reforme
- država

Sindikati imajo pri večini mladih izrazito negativen prizvok. So drugi najbolj negativno cenjen pojem med testiranimi.

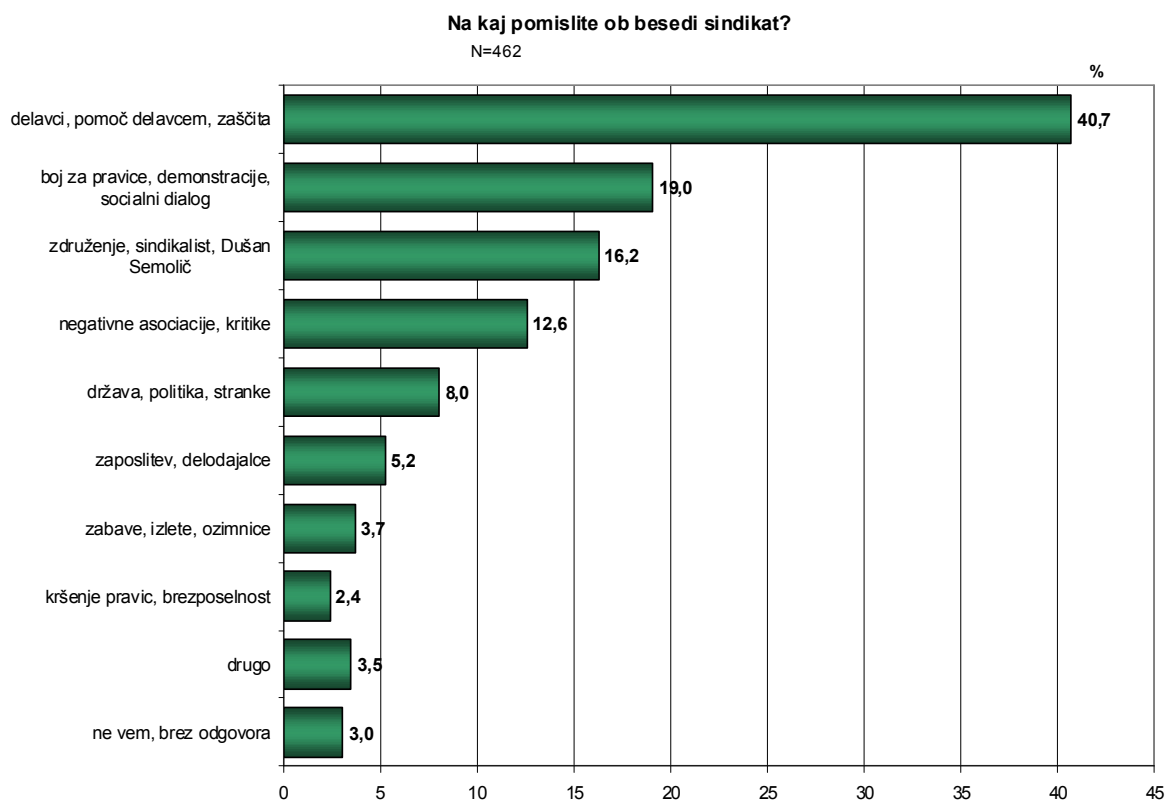

Asociacije na temo sindikat

Dobili smo številne različne odgovore na vprašanje kaj pomislite ob besedi sindikat. Med naštetimi so bili najbolj pogosti iz vsebin:

- delavci, pomoč delavcem, zaščita
- združenje, sindikalisti, Dušan Semolič
- država, politika, stranke
- boj za pravice, demonstracije, socialni dialog

Negativnih asociacij oziroma kritik je 12,6 %. Zelo majhen delež sodelujočih ni odgovoril na kaj pomislijo ob besedi sindikat. To pomeni, da pojem večini ni abstrakten temveč vzbudi neko predstavo. Kritike in negativne asociacije so nadpovprečno pogoste med sogovorniki z zaključeno poklicno šolo in podpovprečnim dohodkom na gospodinjstvo.

Naloge sindikatov in izvedba

Vprašani sta bili odprtega tipa. Številne različne odgovore smo združili v skupine podobnih.

Sogovorniki najbolj pogosto pripisujejo sindikatom naslednje naloge:

- borba, zavzemanje, zaščita pravic delavcev
- zaščita delavcev, varnost, socialna varnost
- zavzemajo se za višje plače, boljši standard
- sodelujejo v socialnem dialogu, se pogajajo

Vprašali smo, katere naloge opravljajo sindikati zelo dobro. Med naštetimi odgovori so bili najbolj pogosti iz vsebin:

- skrb, zavzemanje, zastopanje delavskih pravic
- organizirajo proteste, demonstracije
- medijsko se izpostavljajo promovirajo
- borijo se za višje plače, višje minimalne plače

Dobra polovica sodelujočih z delom sindikatov ni zadovoljna ali pa se niso mogli spomniti, kaj sindikati delajo dobro. Med te prištevamo odgovore, ne vem, nobene, slabo delajo in lahko bi delali bolje, ne zaupam. Kritike in negativne asociacije so nadpovprečno pogoste med sogovorniki z zaključeno poklicno šolo in podpovprečnim dohodkom na gospodinjstvo.

Članstvo v sindikatih

Med mladimi je članov sindikata dobra desetina. Mladi se včlanijo v sindikat z zaposlitvijo.

Člani sindikatov so nadpovprečno pogosto posamezniki s končano vsaj višjo izobrazbo.

Dijaki in študenti praviloma niso člani sindikatov. Med sodelujočimi je bil precejšen delež iskalcev zaposlitve. Tudi ti posamezniki nadpovprečno pogosto niso člani sindikata.

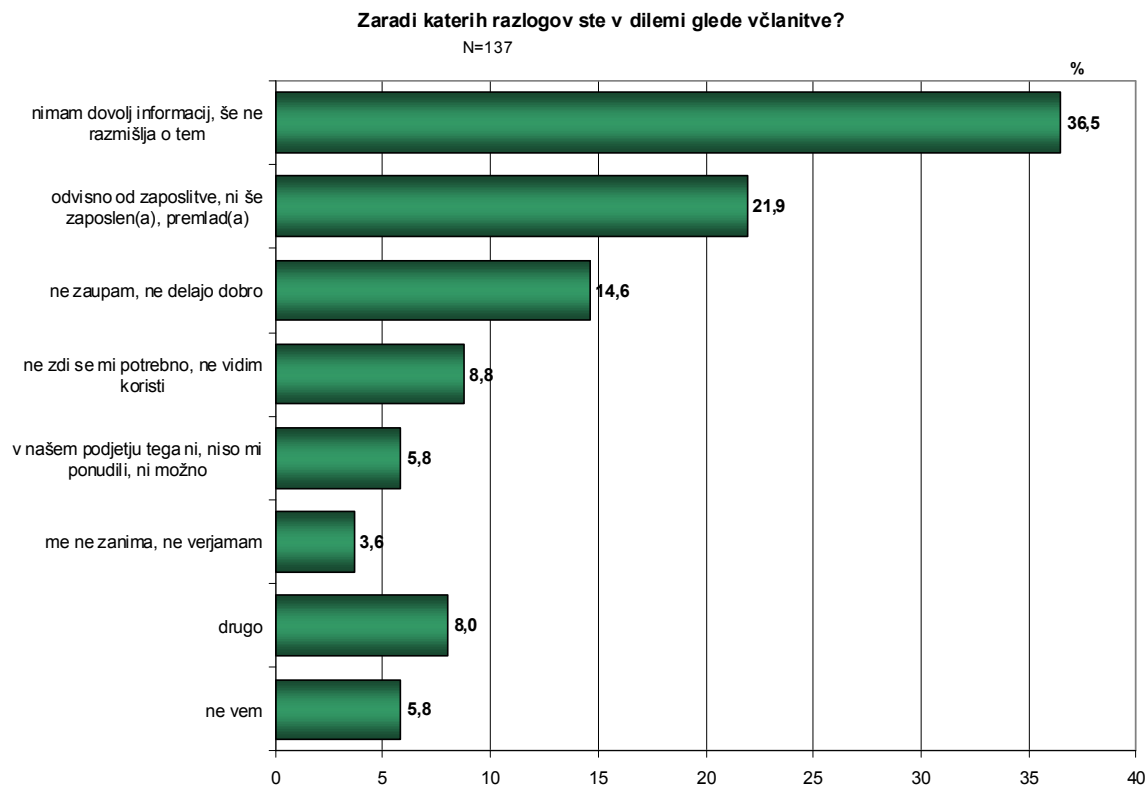
Izhajajoč iz rezultatov sklepamo, da se mladi včlanijo v sindikat takrat, ko se jim zdi, da je status njihove zaposlitve dokaj stabilen. Z drugimi besedami povedano verjetno redko kdaj v primeru zaposlitve za določen delovni čas. Skoraj polovica sodelujočih se je izjasnila, da se ne nameravajo včlaniti v sindikat. Med temi so nadpovprečno pogosti anketirani z zaključeno najmanj višješolsko izobrazbo, anketirani v starosti 28 let ali več, zaposleni, ter višji dohodkovni razred.

PREPOZNALI SMO SKUPINO MLADIH, KI MENIJO, DA SINDIKATA NE BODO POTREBOVALI!!!!

Zaposleni praviloma zavzamejo jasno stališče do sindikata! Največ neopredeljenih predstavljajo najmlajši anketirani – starost od 15 – 19 let.

Višje izobraženi se delijo na dva pola, stališča so jasna:

- a) Zelo za sindikate
- b) Zelo proti sindikatom

Sodelujoči ocenjujejo potrebnost članstva v sindikatu s srednjo vrednostjo 3,32. Velika večina je ocenila pomembnost na lestvici od 1 do 5 s povprečno oceno 3.

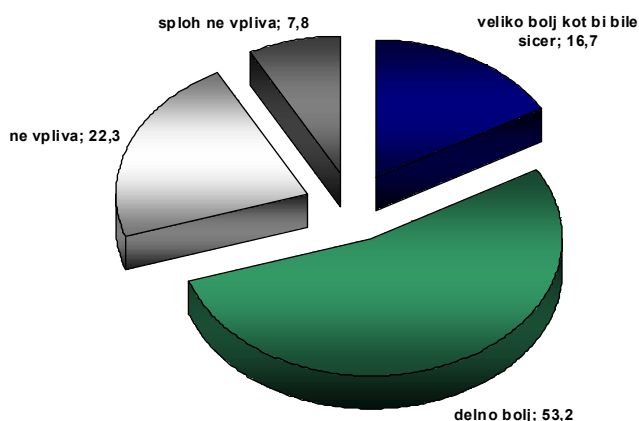
Tisti, ki še ne vedo, ali se bodo včlanili v sindikat pa najpogosteje navajajo, da nimajo dovolj informacij o sindikatih ali pa o tem še niso razmišljali. Petina pa je takšnih, ki še nima zaposlitve ali pa je premlada. Nekaj pa je bilo tudi takšnih, ki so odgovorili, da sindikatom ne zaupajo, ne vidijo koristi, jih ne zanima, v podjetju nimajo sindikata ali pa ga nihče nikoli vprašal o včlanitvi v sindikat.

Vpliv sindikatov

Vpliv sindikatov na različna področja vsebin povezanih z delavci je relativno slab glede na ocene sodelujočih. Povprečna ocena vpliva na vse merjene dejavnike je približno 3. Najvišje je ocenjen vpliv na področju udeležbe delavcev pri deljenju dobička, najnižja pa na področju upoštevanja delavskih pravic v celoti.

Ali članstvo v sindikatu vpliva na to, da so pravice delavca upoštevane ....?

N=462

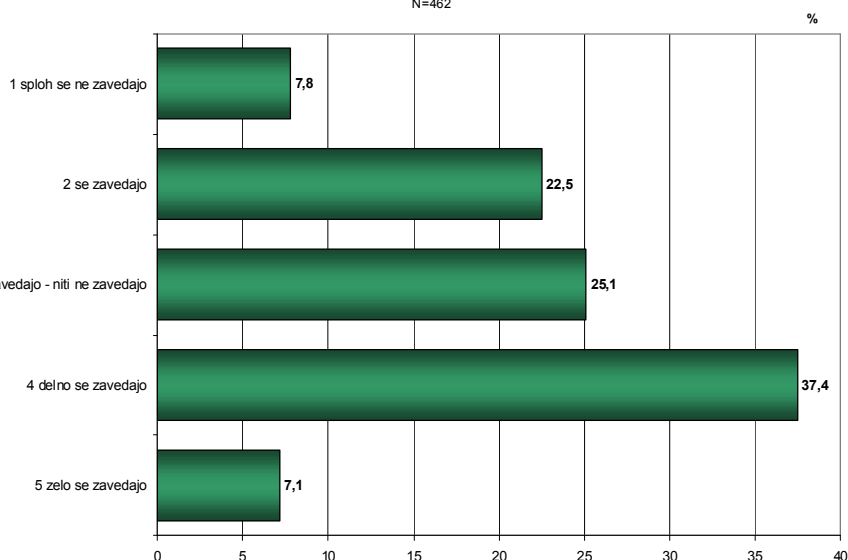
Mladi in sindikati

- Po mnenju sodelujočih bi za izboljšanje položaja mladih morala narediti največ država, sistem, politika ter vlada.
- Da bi za izboljšanje položaja mladih morali narediti več tudi sindikati meni 7,1 % sodelujočih.
- Povprečna ocena ukvarjanja sindikatov s problematiko mladih je 3,49.
- Mladi se v sindikat vključujejo precej redko. Na lestvici od 1 do 5 kjer ena pomeni zelo redko, 5 pa pogosto je povprečna ocena 2,2.
- Povprečna ocena na lestvici od 1 – 5 ali je pomembno, da so mladi včlanjeni v sindikat je višja od povprečne ocene stanja 2,2 : 3,5.
- Zavedanje svojih pravic na lestvici od 1-5 so sodelujoči ocenili z oceno 3,14.

V kolikšni meri se mladi po tvojem mnenju zavedajo delavskih pravic?

Sv: 3.13

N=462

Stališča o sindikatih

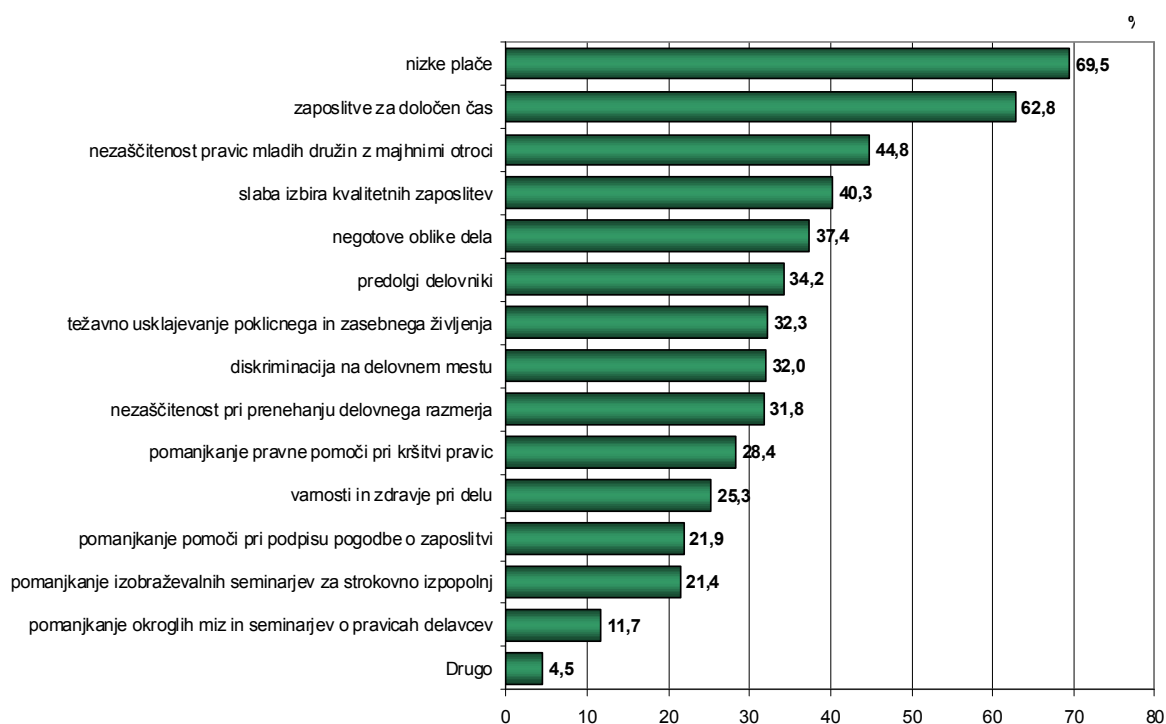
- Sodelujoči so najbolj občutljivi in dovzetni za pravice na področju socialne varnosti – dobiček, regres in podobno.
- So pesimistični – večina se ne strinja izrazito, da bodo delavci čez 10 let imeli več pravic.
- Članstvo v sindikatih ne povezujejo zgolj z nižjo izobrazbo.
- Večina se z lahkoto identificira z delavskim razredom (delavske pravice so tudi moje pravice).
- Razdvojenost med pravicami delodajalcev in zaposlenih je večja med študenti in mladimi.

Mladi in zaposlovanje

Najbolj pereči problemi mladih zaposlenih so nizke plače in zaposlitve za določen čas. Gre pravzaprav za eksistenčne probleme.

Kateri so najpogostejši problemi mladih s katerimi se srečujejo pri zaposlitvi?

N=462

Področja zanimanja v zvezi s pravicami zaposlenih

- Področij za katera so mladi ocenili, da ne vedo veliko o pravicah in bi potrebovali nasvet, je precej.
- Najbolj pogosto so navedli:
  - + obračun plače
  - + udeležbo zaposlenih pri dobičku
  - + nadure
  - + regres za letni dopust
  - + stimulacija zaposlenih
  - + minimalna plača

Vsi ti odgovori zajemajo precej visoke deleže. Pri vsakem področju več kot tretjino vseh sodelujočih.

Primerni kanali obveščanja

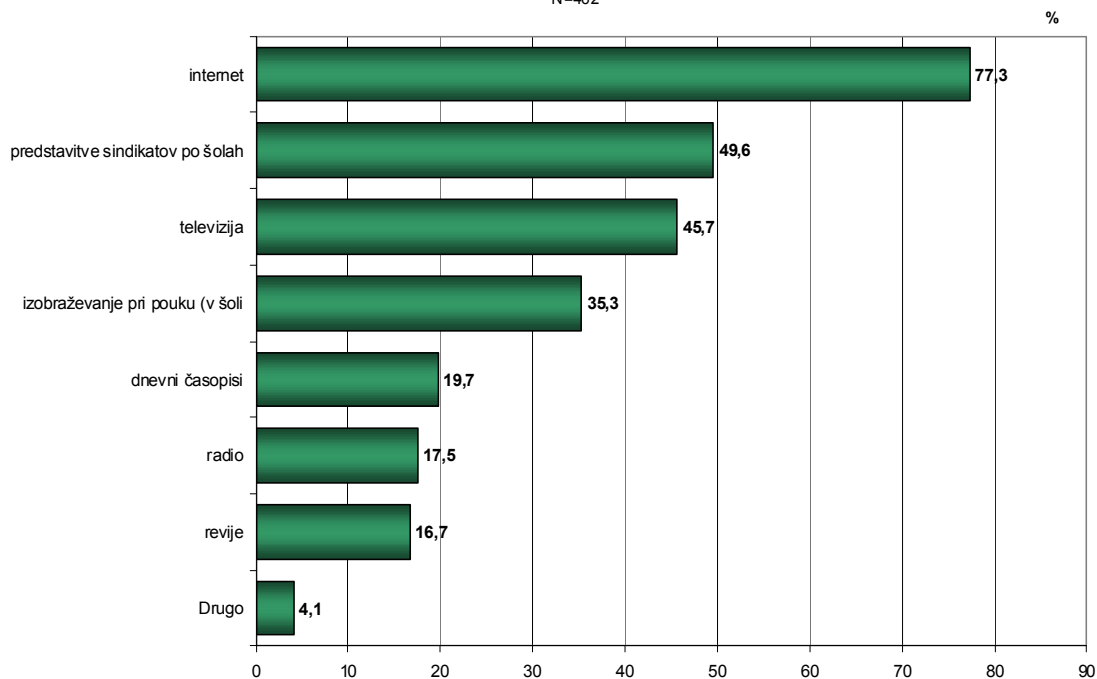
Med primernimi kanali so bili izbrani najbolj pogosto:

- internet
- predstavitev sindikatov na šolah
- televizija
- izobraževanje pri pouku v šoli

Nad deleži ki se tičejo izobraževanja in predstavitev sindikatov v šolah smo prijetno presenečeni. Mladi so preko tega izrazili, da o sindikatih ne vedo dovolj, da bi želeli izvedeti več.

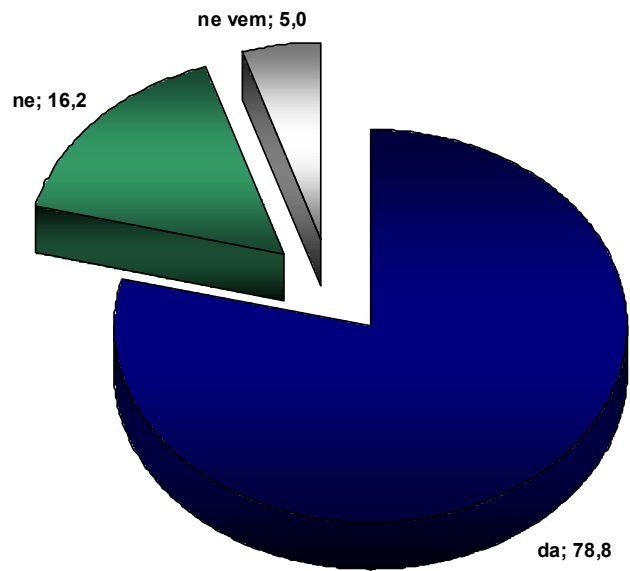
Kateri kanali obveščanja so tisti, preko katerih menite da bi mlade lahko najbolj izobrazili o sindikatih in njihovem delu?

N=462

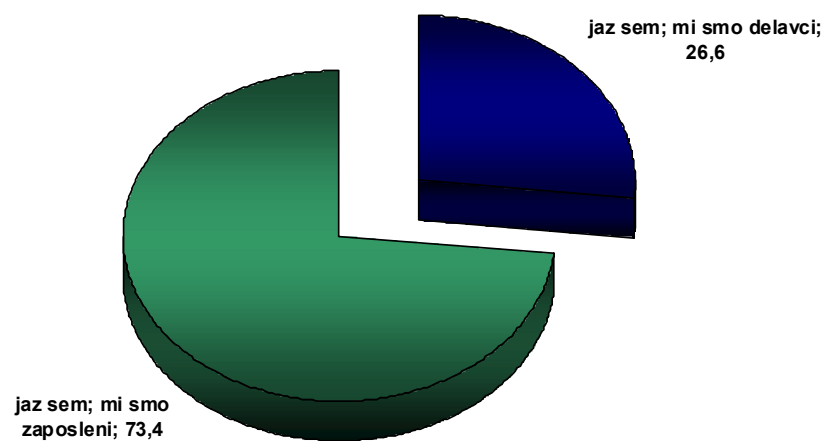
Ali bi morali mladi v šoli več izvedeti o sindikatih, da bi bili bolj pripravljeni na zaposlitev?

N=462

S katerim opisom se, oziroma se boste lažje identificirali kot zaposleni?

N=462

Mladi so se v 73 odstotkih lažje identificirali z izrazom zaposlen kot z izrazom delavec (27 %).

Strnjeni povzetki

- Raziskava pomeni verjetno prvo sistematično soočanje z mladimi v starosti od 15 – 30 let.
- Pomeni tipanje za vsaj minimalnimi povratnimi informacijami mladih o sindikatih.
- Sindikati vzbujajo pri mladih prej negativne kot pozitivne občutke, podobno kot vlada.
- Po razmisleku se mnenje mladih spreminja, kot da bi šlo na bolj pozitivno.
- Solidarnost zbuja zelo pozitivne občutke.
- Vse-bolj pozitivne občutke med mladimi zbujujejo vrednote in pojmi kot so podjetništvo, konkurenca, prosti trga ter tekmovalnost.
- Poznavanje poslanstva sindikatov med mladimi je relativno dobro.
- Najbolj pogosto navedena naloga sindikatov je borba, zavzemanje za pravice delavcev, zaščita delavcev in podobno.
- Mladi bi želeli več vedeti o sindikatih.
- O sindikatih vedo najmanj najmlajši, starost do 19 let. O svojih pravicah bi želeli vedeti več.
- Kar polovica meni, da se ne bodo včlanili v sindikat.
- Najbolj neodločeni so mladi v starosti do 19 let.
- Ocena, da je članstvo v sindikatu pomembno je višja od ocene pogostosti včlanjevanja.
- Ocena ukvarjanja sindikatov s problematiko mladih je še višja od ocene pomembnosti včlanitve.
- Za izboljšanje položaja mladih bi morala največ narediti država, vlada, politika.
- Kar desetina mladih je precej samokritična in so odgovorili, da bi morali narediti več sami mladi.
- Mladi so najbolj občutljivi na kršenje eksistenčnih pravic, finančno in širše eksistenčno področje.
- Zanimajo jih pravice ki izhajajo iz plače, udeležbe pri dobičku, nadure, regresi, stimulacije, minimalne plače in tudi druge.
- Šola je omenjena med najbolj primernimi kanali obveščanja o delu sindikatov.

Izhodišča za delovanje sindikatov

- Vzpodbujati čut do sočloveka pri mladih na vseh področjih življenja.
- Spreminjati negotove oblike dela v bolj gotove za premik razmišljanja o eksistenčnih pravicah.
- Pojavljati se v javnosti in na vseh možnih področjih pokazati prisotnost v družbenem prostoru => za dvig poznavanja.
- Nujno predstaviti javnosti še tako minimalen prispevek za izboljšanje položaja katerihkoli družbenih skupin => za dvig ugleda.
- Biti prisotni tudi v šolah, fakultetah, v šolskem programu, P O V S O D.